

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (T. Andronic)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

Î N C H E I E R E

03 octombrie 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Elena Mutaf reprezentată de avocatul Aliona Caminscaia,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zinaida Pahomi, Constantin Chicu și Elena Avram împotriva Elenei Mutaf privind recunoașterea dreptului de proprietate și partajarea averii succesoriale,
împotriva deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 16 martie 2016, Zinaida Pahomi, Constantin Chicu și Elena Avram au depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Mutaf privind recunoașterea dreptului de proprietate prin succesiune asupra bunurilor imobile, casa de locuit cu terenul aferent situat în r.xxxxxx și 46 % din casa de locuit cu terenul aferent cu suprafața de 0,0708 ha, situat în xxxxx, număr cadastral xxxxxxx, automobilului de model „xxxxxxx, cît și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea din 22 noiembrie 2016 reclamanții au adresat cerere de concretizare a cerințelor din acțiune solicitînd recunoașterea dreptului de proprietate prin succesiune doar asupra bunurilor imobile - casei de locuit cu terenul aferent situat în rxxxxxxx și 46% din casa de locuit cu terenul aferent cu suprafața de 0,0708 ha, situat în xxxxxxx număr cadastral xxxxxxx, cît și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că, Zinaida Pahomi este fiica, iar Constantin Chicu și Elena Avram sînt nepoții lui Constantin Chicu (tată) născut la xxxxxxx, decedat la xxxxx și Liuba Chicu (mama) născută la xxxxxx și decedată la xxxxxx, care s-au căsătorit la data de xxxxx.

Din căsătoria înregistrată la data de xxxxx între Constantin Chicu, născut la xxxxxx și Liuba Chicu, născută la xxx, s-au născut doi copii comuni, Zinaida Pahomi și Chicu Gheorghe, ultimul fiind tatăl lui Chicu Constantin, născut la xxxxxx și Avram Elena, născută la xxxxxxxxx, și soțul pîtîtei Elena Mutaf.

Averea legală în urma decesului defuncților Constantin Chicu și Liuba Chicu este constituită din casa de locuit cu terenul aferent situat în sxxxxxxx, bun care nu

este înregistrat în Registrul bunurilor imobile a OCT Strășeni, dar este înregistrat în Registrul de evidență a gospodăriilor populației din cadrul Primăriei Lozova, xxxxxx cont personal al gospodăriei nr.xxxxx, construcție din anul xxxx.

Moștenitori legali după decesul Liubei Chicu a fost soțul acesteia, Constantin Chicu și fiica Zinaida Pahomi.

Zinaida Pahomi în timp de șase luni după decesul mamei sale a intrat în posesia succesiunii legale rămase, dar nu a depus la notar cerere de acceptare a succesiunii din motivul că nu cunoștea legea, însă a locuit în acest imobil după decesul mamei sale pînă în anul 1993. S-a adresat notarului pentru perfectarea actelor de moștenire după decesul mamei însă a primit refuz și i s-a sugerat să se adreseze în instanța de judecată.

La data de xxxxxx a decedat tatăl Zinaidei Pahomi, Constantin Chicu, care era și bunicul lui Chicu Constantin Gheorghe și Elenei Avram, moștenitori legali ai acestuia fiind fiica Zinaida Pahomi în calitate de moștenitor rezervatar și fiul Gheorghe Chicu, în baza testamentului nr.xxxxx din xxxxxxx, și care la rîndul său a decedat la xxxxxx, iar moștenitori ai averii acestuia din urmă, care constă din casa de locuit cu număr cadastral xxxx și terenul aferent cu număr cadastral xxxx, cu suprafața de 0,0708 ha, situate în xxxxxxx, fiind copiii, Constantin Chicu, Elena Avram și pîrta Elena Mutaf, care a fost soția defunctului Gheorghe Chicu.

Prin hotărârea din 02 octombrie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Zinaida Pahomi, Constantin Chicu și Elena Avram împotriva Elenei Mutaf, privind recunoașterea dreptului de proprietate și partajarea averii succesoriale.

S-a atribuit cu drept de coproprietate coreclamantei Pahomi Zinaida Constantin, născută la xxxxxx, cotă-parte ideală în mărime de 43,75 % din averea succesorală, (25% - moștenire legală), rămasă după decesul mamei sale, Chicu Liuba, născută la data de xxxxxx și decedată la data de xxxxxx și, cotă-parte ideală în mărime de - 18,75% din moștenirea rezervatară, rămasă după decesul tatălui său, Chicu Constantin, născut la xxxxx și decedat la data de xxxxxx, din casa de locuit cu număr cadastral - xxxxxxx și terenul aferent, situate în xxxxxxxxx

S-a atribuit cu drept de coproprietate coreclamantului Chicu Constantin Gheorghe, născut la xxxxxxx, prin transmisie succesorală, cotă-parte ideală în mărime de - 18,75 % din averea succesorală, rămasă după decesul tatălui său, Chicu Gheorghe, născut la xxxxxx și decedat la data de xxxxxxx, din casa de locuit cu număr cadastral - xxxxxxx și terenul aferent, situate în satul xxxxxxxxx

S-a atribuit cu drept de coproprietate coreclamantei Avram Elena Gheorghe, născută la xxxxxx, prin transmisie succesorală, cotă-parte ideală în mărime de - 18,75 % din averea succesorală, rămasă după decesul tatălui său, Chicu Gheorghe, născut la xxxxxx și decedat la data de xxxxx, din casa de locuit cu număr cadastral - xxxxxxx și terenul aferent, situate în satul xxxxxxx

S-a atribuit cu drept de coproprietate Elenei Mutaf, născută la xxxxxx, prin transmisie succesorală, cota-parte ideală în mărime de - 18,75 % din averea succesorală, rămasă după decesul soțului său, Chicu Gheorghe, născut la xxxxxx și decedat la data de xxxxxxx, din casa de locuit cu număr cadastral xxxxxxx și terenul aferent, situate în xxxxxxx.

S-a atribuit cu drept de coproprietate coreclamantului Chicu Constantin Gheorghe, născut la xxxxx, cota-parte ideală în mărime de - 15,33 % din averea succesorală, rămasă după decesul tatălui Chicu Gheorghe, născut la xxxxxxxxx și

decedat la data de xxxxxx, din casa de locuit cu număr cadastral xxxxx și terenul aferent cu număr cadastral xxxxxx, cu suprafața de 0,0708 ha, situate în satul xxxxxxx.

S-a atribuit cu drept de coproprietate coreclamantei Avram Elena Gheorghe, născută la xxxxx, cotă-parte ideală în mărime de – 15,33 % din averea succesorală, rămasă după decesul tatălui Chicu Gheorghe, născut la xxxx și decedat la data xxxxx, din casa de locuit cu număr cadastral xxxxxx și terenul aferent cu număr cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,0708 ha, situate în xxxxxx

S-a atribuit cu drept de coproprietate Elenei Mutaf, născută la xxxxxx, cotă-parte ideală în mărime de – 15,33 % din averea succesorală, rămasă după decesul soțului său Chicu Gheorghe, născut la xxxx și decedat la data de xxxxx, din casa de locuit cu număr cadastral xxxxx și terenul aferent cu număr cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,0708 ha, situate în xxxxxx.

S-a încasat din contul pârței Mutaf Elena în beneficiul coreclamatului Chicu Constantin Gheorghe cheltuielile pentru asistență juridică acordată și cheltuielile suportate în legătură cu plata taxei de stat, în sumă totală de 2358 lei.

S-a încasat din contul pârței Mutaf Elena în beneficiul coreclamantei Pahomi Zinaida Constantin cheltuielile pentru asistență juridică acordată în sumă de 1500 lei.

S-a încasat din contul pârței Mutaf Elena în beneficiul coreclamantei Avram Elena Gheorghe cheltuielile pentru asistență juridică acordată în sumă de 1500 lei, în rest pretențiile s-au respins ca vădit neîntemeiate.

Prin decizia din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel declarată de Elena Mutaf, s-a menținut hotărârea 02 octombrie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Zinaida Pahomi, Constantin Chicu și Elena Avram împotriva Elenei Mutaf, privind recunoașterea dreptului de proprietate și partajarea averii succesoriale.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a considerat că concluzia primei instanțe este justă, iar argumentele aduse de apelantă fiind declarative, fără suport legal și probatoriu, fiind similare celor din prima instanță asupra cărora instanța de fond s-a expus.

La 13 iulie 2018, Elena Mutaf reprezentată de avocatul Aliona Caminscaia, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea parțială a hotărârii din 02 octombrie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central și deciziei din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a cererii de chemare în judecată și anume să fie atribuită averea succesorală după decesul lui Constantin Dumitru Chicu, născut la xxxxxx, în următoarele cote-părți: Elenei Mutaf – asupra $\frac{3}{4}$ cotă-parte din casa de locuit și terenul aferent, situat pe adresa xxxxxxxx, cu dreptul de transmitere succesorală și Zinaidei Pahomi – asupra $\frac{1}{4}$ cotă-parte din casa de locuit și terenul aferent, situat pe adresa xxxxxx, cu dreptul de moștenitor rezervatar. Iar după decesul lui Gheorghe Constantin Chicu, Elenei Mutaf – asupra 15,33 % din casa de locuit cu terenul aferent, situat în xxxxxx, lui Constantin Chicu - asupra 15,33 % din casa de locuit cu terenul aferent, situat în xxxx și Elenei Avram - asupra 15,33 % din casa de locuit cu terenul aferent, situat în xxxxxx

Ca temei de declarare a recursului a menționat prevederile art.432 alin.2, lit.c) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele inferioare au dat o apreciere greșită circumstanțelor de fapt a pricinii și materialelor anexate interpretând în mod eronat legea. Nu s-au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea cauzei, nu s-a făcut o analiză profundă a probelor din dosar.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 27 februarie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 11 mai 2018 (f.d.64, Vol.II) lipsind însă date privind recepționarea acesteia, recursul declarat la 13 iulie 2018 de Elena Mutaf, reprezentată de avocatul Aliona Caminscaia, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 06 septembrie 2018 de către Zinaida Pahomi, Constantin Chicu și Elena Avram a fost depusă referință prin care intimații au solicitat respingerea cererii de recurs ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art.439 alin.(3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Elena Mutaf, reprezentată de avocatul Aliona Caminscaia, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Elena Mutaf, reprezentată de avocatul Aliona Caminscaia, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursurile declarate nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle v.Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere v.Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen v.Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”,

ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Kukkonen vs Finlanda* (nr.2), 13 ianuarie 2009, parag.24; *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Elena Mutaf reprezentată de avocatul Aliona Caminscaia.

În conformitate cu art.art.270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Elena Mutaf reprezentată de avocatul Aliona Caminscaia.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh